

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

8. De Precibus Canonicis continenter ac sine vlla interruptione recitandis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

Caput VIII.

De Precibus Canonicis continenter, ac sine ulla interruptione recitandis.

PRIMO queritur, An sit iuris Canonici, vt Horariz preces sine interruptione recitentur? Respondeo, iure communi in vniuersum, Officia Diuina esse persoluenda non interrupte. De precibus vero Canonicis ius expressim continetur, in cap. *Dolentes, de celebra. Missar.* vbi reprehenduntur Clerici, & Beneficarij, qui cum Horas, hoc est preces canonicas, vel priuatim recitant, vel publice decantant, aliqua colloquia intermiscunt: De omnibus officijs Diuinis vniuersè ius colligitur, ex cap. *Nihil, de consec. dist. 1.* & nos ipsa ratio naturalis conuincit. Nam qui cum Rege, vel Principe sermonem habet, eum minimè interrumpit, nisi rusticus, & inurbanus haberi velit. Nauarr. *tracta. de orat. cap. 10. num. 38. sequentibus.*

Secundo queritur, Quidnam interruptio Horariz precationum significet? Respondeo, Interruptionem dici, cū quis aliquam de precibus Horarijs canonicis ceptam intermittit animo & voluntate continuandi reliquam illius precationis, post finem eius, quod interponit, vt docet Nauarr. *tract. de oratione, ca. 16. nu. 66. sequentibus.* Interponuntur vero aliquando facta, aliquando verba, vt cum colloquia intermiscuntur.

Tertio queritur, An aliquando fas sit preces canonicas interrumpere? Negari non potest, quin iustis de causis liceat nobis eiusmodi preces interrumpere: ita vt eam partem, quam inceptam reliquimus, repetere minimè cogamur, vt statim dicam. Sed speciatim questio est, quænam sint iustæ causæ? Eas paucis aperiam. Iustæ causæ habentur, in primis cum opus est, vel concionem audire, aut habere; rem diuinam audire, vel facere; iussu Superioris opus aliquod, & officium præstare: quodlibet itidem virtutis opus efficere, aut aliquid saluti, honori, famæ, aut alijs bonis nostris, vel proximorum necessarium: has causas & alias similes, vt iustas approbat Nauarr. *tract. de orat. cap. 16. num. 68. & 69.* Et est animaduertendum, non sufficere iustam causam, & legitimam; sed talem adesse oportere, vt in aliud tempus differri commodè nequeat: quorum alterutrum si desit, precatio Horaria incepta minimè iure intermititur.

Quarto queritur, An tres nocturnæ vigiliæ diuidi iure communi queant à Matutinis laudibus, non solum per Horam; sed etiam per totam noctem interpositam? Respondeo, tuta conscientia diuidi ob quamlibet honestam causam: alioqui sine iusta, vel honesta causa diuidi iure non possunt: quia habentur tanquam officium vnius horæ: ac proinde simul cū Laudibus Matutinis, Nocturnæ vigiliæ persolui debent. Cæterum olim diuidi solebant, vt testatur Francolin. in *tracta. de Horis canonicis, cap. 2. nu. 13. & cap. 5. nu. 9.* ex Durando, & Waldensi, quos ibi citat. & nunc etiam Ecclesia diuidit in nocte Natalis dominici, quia sacrificium Missæ interponit, & in quibusdam Religioforum domicilijs, & conuentibus media nocte

Psalmi nocturni concinuntur; & deinde sub auroram Matutinæ laudes. In hoc consuetudo iuri derogare potest. Dubitabis, an seungi possint, & diuidi à le tres nocturnæ vigiliæ per Horam vnâ, aut duas, pluresc. Respondet Nauarrus de oratio, cap. 3. num. 64. iusta de causa fas nobis esse, diuidere. Nam alicubi pro Mortuis clerici non nouem Psalmos, & totidem Lectiones in tres Ordines diuisas decantant; sed tres tantum Psalmos cum totidem Lectionibus. **S**I R O G E S, an quando nocturnæ vigiliæ à Laudibus Matutinis separantur sine iusta aliqua causa, lethale peccatum committatur. Et an oporteat ante laudum initium Orationem dominicam cum salutatione Angelica recitare, iuxta regulas, & præceptiones, quibus statuitur, vt ante cuiuslibet precationis Horariz initium Oratio dominica cum salutatione Angelica recitetur. In primo, non existimo eum lethaliter peccare, qui sine rationabili causa diuidit; sed tantum leuiter. In secundo, Nauarrus censet esse Orationem Dominicam præmittendam, eo quod tunc officium Horæ à Nocturnis Psalmis distinctæ inchoatur: ipse enim, vt superius annotaui, putat octo esse Horas, id est, Horarias preces canonicas, ita vt tres Nocturnæ vigiliæ à Matutinis Laudibus distinguantur. At verò, quia vsus inualuit, vt vna tantum Hora, hoc est, vnius tantum Horæ officium censeatur, non video cur Oratio Dominica Matutinarum Laudum initium antecere debeat. **Q**U A E R E S I T I D E M, an cum tres Nocturnæ vigiliæ sine Matutinis Laudibus finiuntur, recitari debeat ad vigiliarum finem precatio Dominica? Constituunt enim Canonici, cum sibi libet Horæ Officium Diuinum per Orationem Dominicam terminandum. Respondet etiam Nauarrus de orat. cap. 3. num. 64. finiendas esse vigiliæ nocturnas per Orationem dominicam, quia faciunt Horam per se à Matutinis Laudibus distinctam. At cum sit vsu receptum, vt pro officio vnius Horæ cum Laudibus habeantur, iure non cogimur, eas per Orationem dominicam terminare.

Quinto queritur, An cuiuslibet alterius Horæ officium, puta, Primæ, Tertie, Sextæ, iusta de causa intermitti, interrumpiue tuta conscientia queat per aliquod temporis intervallum? Respondeo, posse, quia idem iuris est de harum Horarum officijs, quod de cæteris; nisi quod officia alia alijs sunt breuiora, nec ita frequenter iusta causa potest occurrere, vt breuiorum Horarum officia interrumpantur. **S**I Q U A E R A S, an dum quis Primæ, Tertie, Sextæ, aut Nonæ officium persoluit, vnum Psalmum inceptum, iure interrumpat per vnum quadrantem Horæ, aut eo amplius, non enim videtur in tam parua interpositione temporis, posse iure interrumpere. Respondeo, si iusta subit causa, dubitandum non est, quin sit iure permessa interruptio, etiam vnius Psalmi; vt si in genti malo subito occurrenti, obstitendum sit, aut aliquid aliud faciendum ob rationabile causam.

Sed dubie questionis est, an Diuinum officium repetendum sit, si ad longum temporis spatium interrumpatur. Nauarr. de oratione, cap. 16. num. 75. & Medin. de orat. quæst. 16. prope finem, inlinuant esse iterandum; atque enim non esse repetendum, si ad

Ex cap. Id
semper. de
consec. d. 5.

breue tempus interrumpatur. Quidam generatim sentiunt, non esse repetendum etiam interruptum ad longum tempus. Sed probabilius videtur, quod Nauarrus, & Medina docent: quia interruptum ad longum tempus, videtur finire, non continuari.

Sexto queritur, An qui Horariam precatione interrumpit per risum, iocos, aut sermones alioqui otiosos, & vanos, debeat eam repetere? Respondeo, minimè: ita Nauar. de orat. ca. 16. nu. 75. nisi quod dupliciter est peccatum; nimirum, peccationem interrumpendo sine iusta, & legitima causa, & otiosum verbum, aut vanum opus intermiscendo: sed in utroque venialis tantum noxa contrahitur.

Septimo queritur, An qui preces Horarias interrumpit animo, & voluntate non continuandi reliquum, quod superest; sed repetendi, quod est ante recitatum, Horarium pensum exsoluat, si postea continuet, nec repetat? Negant Nauar. de orat. ca. 16. nu. 73. & nu. 74. & Medina de orat. q. 16. versic. De tertio, eum satisfacere suo muneri, & officio: quoniam actus ultra mentem, & voluntatem non se protendit, ac fundit. Quidam alij generatim respondent eum suo officio satisfacere, etiam si nihil repetat; quia potest, inquit, voluntatem mutare, & ratum habere id, quod recitauit animo, & voluntate repetendi. Sed distinguendum est: aut enim is, cum ab initio coepit precatione Horariam recitare, in animo habuerat postea totum repetere; & tunc locum habet Nauarri, & Medinae sententia, aut initio non habuerat in animo iterare, sed reliquum continuare; & tamen postea animum, & voluntatem mutauit, quia statuit repetere, quod ante iam recitauerat, & tunc non cogitur repetere, licitum enim est nobis ab ea voluntate recedere, & pristinam reuocare. Verbi gratia, coepi recitare Tertiae horae preces, & eas interrupi animo & voluntate repetendi, quod dixeram, debeo postea repetere, vt Nauar. & Medina sentiunt; nam legi, & præcepto non satisfacio, cum in animo est mihi voluntas contraria non satisfaciendi. Si tamen interrupi, nec fuit in meo animo iterare, & postea cum precationem Horariam resumo, volo repetere, fas est mihi eam voluntatem mutare, ita vt nihil repetam, dum modo quod intermissum est, prosequar: nam totum quod est antea recitatum, valet, vt dicam in ferius ex sententia Nauarri. Et idem iuris est de sacro, quod quis in die festo audit ratione præcepti, quo tenetur: nam si initio in animo habet aliud sacrum audire, vt Ecclesiae præceptum impleat, audire illud debet; siquidem nondum Ecclesiae satisfecit. Si autem non statuit aliud audire; eo tamen audito, decreuit aliud audire, non cogitur alteri sacro interesse, est enim ei licitum à voluntate recedere, & ratum habere primum sacrum, quod audiuit. Item, si quis preces Horarias recitet voluntate legendi eas solum, non orandi, debet eas repetere: quia legere, non est orare.

Octauo queritur, An idem iuris sit de ceteris, qui vel ratione voti facti, vel poenitentiae à Confessario iniunctae, vel Regulae monasticae debent aliquas alias preces recitare? Respondet Nauarrus, idem iuris esse nec immerito, quoniam pre-

ces Canonice iustis de causis interrumpuntur, ergo & aliae preces. Cum item alicui præceptum datur, vt quinque templa, vel altaria per vnum diem inuisit, illud obseruat, etiam si interruptis Horis, intra eandem diem id faciat. Hinc est, vt ij, qui quotidie recitare debent eas preces, quas vulgò vocamus Rosarium, Coronam, vel Psalterium B. Virginis, eas tuta conscientia persoluant, etiam si manè certam partem recitent, & aliam sub meridiem, & aliam ad Vesperam ob occupationes, quae passim interdum incidere solent.

Nono queritur, An Diuinum officium incompletum, & iusta de causa interruptum, iterari, ac repeti debeat? Respondeo, minimè. Sic Nauar. tract. de orat. cap. 10. num. 42. & ca. 16. nu. 66. & sequentibus, nam legis, & præcepti substantia seruetur, etiam si interrumpantur preces, sic etiam Medina de orat. quest. 19. ad finem.

Caput IX.

De tempore, quo preces Horariae persolui debent.

PRIMO queritur, An certis, statisque horis Diuinum officium sit recitandum, vt canonum, siue iuris communis, cum priuatim à Clerico persoluitur? Respondeo, Clementi de celebr. Missarum constitutum esse, vt diurnum, & nocturnum officium, in Ecclesijs, publicè temporibus debitis persoluantur, siue sint Ecclesiae, quas vocant Cathedralis, siue Collegiate, siue Regulares, in quibus de more concinuntur Horariae preces. Sic Glossa in illa Clementina. Sic Innoc. Hostien. Ioannes Andreas, & Abbas in cap. 1. de celebrat. Missarum. Sed quamuis ius nihil ibi constituerit de ijs, qui priuatim extra Chorū pensum Horarum exsoluunt, nihilominus tamen inter omnes conuenit iuris esse communis, vt etiam preces suis temporibus opportune recitentur, quod videtur colligi ex ca. de celebrat. Missarum.

Secundo queritur, Quodnam sit opportunum tempus in quo cuiuslibet precationis Horariae, & Canonicae pensum est persoluumdum? Consensus est omnium opinio, Primam recitari debere vna hora ante, vel post Solis ortum, cui consonat Hymnus:

Lam lucis orto sidere.

Tertiam, hora tertia à Solis ortu: Sextā, hora meridiana: Nonam, tertia post meridiem hora: Vesperianam, hora duodecima à Solis ortu: Completam verò, hora post Solis abscissum appetere iam nocte: Nocturnas vigilias cum laudibus matutinis ad mediam noctem, aut quarta vigilia noctis, hoc est, vna, duabus, tribusue horis ante ortum. Haec sunt debita tempora secundum Canones, & iura. At verò vsu receptum est, vt singularem Horarum officia persoluantur, iuxta consuetudinem prouinciae, vel patriae.

Tertio queritur, An satius sit preces Canonicas anteposendo recitare ob negotia, & occupationes sapius incidentes, quā postponendo? Conueniunt omnes, satius esse anteposere, ob eā causam, quod attentius, studiosius, religiosius recitari soleant. Deinde, quia in cap. Presbyter, de celebrat. Missarum, & cap. Presbyter, dist. 91. consilium datur, vt Clerici varijs occupati negotijs, mane Diuinum

officium